

Tarjimada milliy kolaritlarni berilishi

Rajabova Shahodat Po‘lat qizi

UrDU Xorijiy filologiya fakulteti

Filologiya va tillarni o‘qitish fransuz tili

ta’lim yo‘nalishi 2-kurs talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada lingvistik muammolardan biri hisoblangan tarjima va unda milliy kolaritlarni berilishi haqida batafsil tushuntirilgan.

Kalit so‘zlar: tarjima, kolorit, milliy kolorit, termin, fraza, tarjimalash usullari, yozma tarjima

"Milliy kolaritlar" deyish, har bir davlatda xususiy ravishda sodir bo‘lgan kolaritlarni anglatadi. Bu, odatda o‘zining milliy va madaniy xususiyatlari bilan bog‘liq bo‘lgan o‘zgarish ravishda turli xil kolaritlarni tushunish uchun ishlatiladi. Misol uchun, Amerikadagi milliy kolaritlar Amerika Qo‘shma Shtatlarida, Yevropadagi milliy kolaritlar esa Evropa Ittifoqi davlatlarida sodir bo‘ladigan kolaritlarni anglatadi.

Milliy kolaritlar davlatning transport sohasidagi tashkilotlari, qonunlar, shartnomalar va o‘zaro kelishuvlar bilan bog‘liq bo‘lishi mumkin. Ularning asosiy maqsadi, odatda, milliy transport tizimini rivojlantirish, transport muammolarini yechish va transport sohasidagi xavfsizlikni oshirishdir. Milliy kolaritlarni belgilash uchun umumiy ravishda qonunlar, belgilar, simvollar va statistik ma'lumotlar ishlatiladi.

Har bir davlatning milliy kolaritlarni belgilash va aniqlovchi tizimi o‘ziga xos bo‘lishi mumkin. Shuning uchun, o‘zining davlati yoki mintaqasi uchun rasmiy veb-saytlar va transport sohasidagi tashkilotlar bilan bog‘lanishingiz tavsiya etiladi. Bu saytlar o‘zaro aloqalar, statistik ma'lumotlar, qonunlar, ravishda keng tarqalgan kolarit turlari va ularning sabablarining tavsiflarini taqdim etishi mumkin.

Milliy kolaritlar tarjimasi, bir mamlakatda o‘zining milliy tili, adabiyoti, madaniyati va tarixi asosida shakllangan kolaritlardir. Bu kolaritlar o‘ziga xos sifat va xususiyatlarga ega bo‘lib, turli milliy jihatlar bilan bog‘liq bo‘lishi mumkin.

Milliy kolaritlar, bir xil til ma'nolari o‘zgartirishsiz tarjima qilishning qiyinliklarini namoyon qilishi bilan ajralib turadi. Tarjima etishda tarjimonning

o‘zining til va madaniyatiga bo‘lgan tajribasi, adabiyot bilimlari va tarixga ega bo‘lishi juda muhimdir.

Bir mamlakatda milliy kolaritlar o‘zining identifikatsiya markazlari sifatida ham xizmat qiladi. Bu kolaritlar mamlakatning tarixi, adabiyoti va madaniyatini ifodalaydi va bu orqali o‘lkada yashovchi hamda boshqa mamlakatlar bilan munosabatlarni o‘zgartiradi.

Milliy kolaritlar tarjimasi, o‘ziga xos terminlar, frazalar va deyarli ko‘p o‘lkada o‘ziga xos bo‘lgan turli adabiy uslub va shakllarni o‘z ichiga oladi. Ushbu tarjimalarni tushunish va kelajakda ularni qo‘llash juda muhimdir, chunki ular o‘zining adabiyoti va madaniyati bilan bog‘liq bo‘lib, o‘ziga xos ma’nolari va nuanslari mavjud bo‘ladi.

Milliy kolaritlar tarjimasi, turli tildagi asosiy tushunchalarni hisobga oladi. Misol uchun, kelajakda hukmdorlik, siyosat, iqtisod va boshqa sohalarda mamlakatlararo munosabatlarni rivojlantirishda milliy kolaritlar tarjimasining muhim ahamiyati mavjud. Bu tarzda tarjima qilingan ma’lumotlar to‘g‘risida kelajakdagi kelishuvlar va tushunchalar hosil qilinadi.

Milliy kolaritlar tarjimasi, o‘ziga xos shakl va uslublarni saqlab, o‘zining adabiyoti va madaniyati bilan bog‘liq turli ma’naviy azolar, iboralar va hadisalar bilan bog‘liq bo‘ladi. Bu tarzda tarjimalarni tushunish, milliy madaniyat va adabiyoti haqida ko‘proq bilim va tushunchalar orttiradi.

Kattalar o‘rtasida tarjima qilayotgan milliy kolaritlarning to‘g‘ri berilishi, adolatli va aniq bo‘lishi lozim. Tarjimalar o‘zining asosiy tushunchalarini yo‘qotmaslik, o‘ziga xos ma’nolar, nuanslar va shakllar bilan saqlanishi kerak. Shuningdek, tarjima otasining til va adabiyoti bilan bog‘liq bo‘lishi, milliy kolaritlarni to‘g‘ri va samarali tarjima qilishni ta’minlaydi.

Men sizga milliy kolaritlarni berish uchun tarjimalash usullarini taqdim qilaman:

1. Yozma tarjima: Bu usulda, milliy kolaritlarni tarjima qilish uchun yozma tarjima xizmatlaridan foydalanishingiz mumkin. Bu xizmatlar odatda mutaxassis tarjimonlar tomonidan taklif etiladi. Siz kolaritlarni o‘zbek tiliga tarjima qilishni so‘ray olasiz va ular sizga yozma tarjima shaklida beriladi.
2. Til o‘rganish dasturlari: Boshqa bir usul, o‘zingizga milliy kolaritlarni tarjima qilish uchun tilni o‘rganish bo‘lishi mumkin. Bu usulda siz o‘zbek tilini o‘rganib,

ularni o‘zingizga tarjima qilishingiz mumkin. Bu usul bilan siz o‘zbek tilidagi matnlarni o‘qish, yozish va tarjima qilish qobiliyatini oshirishingiz mumkin.

3. Internet resurslari: Internetda bir nechta tarjima dasturlari va onlayn lug‘atlar mavjud. Bu resurslardan foydalanib, milliy koloritlarni o‘zbek tiliga tarjima qilishingiz mumkin. Buning uchun tarjima saytlaridan, onlayn lug‘atlardan yoki tarjima dasturlaridan foydalanishingiz mumkin.

4. Tarjimonlar bilan ishlash: Agar sizning uchun milliy koloritlarni yuqori sifatli tarjima qilish zarur bo‘lsa, siz tarjimonlar bilan ishlashni ko‘rib chiqishingiz mumkin. Buning uchun tarjimonlar agentligi yoki xizmati bilan bog‘lanishingiz va ular bilan milliy koloritlarni o‘zbek tiliga tarjima qilishni kelishgan narxlarda tartib bilan muzokaralashishingiz mumkin.

Xulosa qilib aytganda, bu tarjima usullari sizga milliy koloritlarni o‘zbek tiliga tarjima qilishda yordam berishi mumkin. Yetarli va to‘g‘ri tarjima natijalarini olish uchun, yuqoridagi usullardan birini tanlashni va o‘zlashtirishni tavsiya qilaman.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. G.Salomov «Tarjima nazariyasi asoslari» Toshkent-O‘qituvchi – 1983
2. Tarjima masalalari (ilmiy maqolalar to‘plami) Toshkent-2012
3. M.N.Xolbekov «Tarjimashunoslik va tarjima tanqidi» Toshkent-2014

Research Science and Innovation House